

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΙΛΤΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να αντιστοιχήσετε τα παρακάτω γεγονότα της στήλης Α' με τις ημερομηνίες της στήλης Β' (δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν).

A. ΓΕΓΟΝΟΤΑ	B. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ
1. Προσάρτηση Άρτας στην Ελλάδα.	α. 1881
2. Υπογραφή συνθήκης του Κιουτσούκ-Καιναρτζή.	β. 1920
3. Ναυτικός αποκλεισμός από τους Αγγλογάλλους κατά τη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου.	γ. 1866
4. Έλευση ΔΟΕ στην Ελλάδα.	δ. 1882
5. Η Σερπιέρι Ρου άρχισε τις εργασίες της στο Λαύριο.	ε. 1898
6. Αγροτική μεταρρύθμιση Βενιζέλου.	ζ. 1927
7. Ήττα Βενιζέλου στις εκλογές.	η. 1774
8. Ίδρυση τράπεζας Ελλάδα.	θ. 1936
9. Καταφυγή σε εσωτερικό αναγκαστικό δάνειο.	ι. 1854
10. Εκδήλωση της οικονομικής κρίσης στη Νέα Υόρκη.	κ. 1926
	λ. 1929
	μ. 1917

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

Α. Φεντερασιόν, Β. ιδιόμορφος δανεισμός (1917), Γ. ΠΑΟΥΡ

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β1

Τι γνωρίζετε για την οριστική αντιμετώπιση του θέματος των εθνικών γαιών στα τέλη του 19^{ου} αιώνα;

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β2

Ποιες ήταν οι επιπτώσεις για την Ελλάδα από την οικονομική κρίση του 1932 στο πολιτικό επίπεδο;

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε :

α) Τι γνωρίζετε για την ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας κατά τις πρώτες δεκαετίες μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους και μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα;

β) Ποια η κατάσταση της ελληνικής βιομηχανίας μετά τους βαλκανικούς πολέμους [1912-13];

Μονάδες 25

Παράθεμα Α΄

Οι πρώτες βιομηχανικές επιχειρήσεις στην ελεύθερη Ελλάδα ήταν αλευρόμυλοι, βυρσοδεψεία, νηματοκλωστήρια, ναυπηγεία, σιδηρουργεία, σαπωνοποιεία, χρωματοποιεία, τυπογραφεία. (...) Φυσικά για μια ορισμένη περίοδο οι βιομηχανικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα ανήκουν όλες στον κύκλο της αλαφριάς βιομηχανίας. Για βαριά βιομηχανία ούτε καν σκέψη μπορούσε να γίνει.

Γ. Κορδάτου, Ιστορία του ελληνικού εργατικού κινήματος, σελ 12

Παράθεμα Β΄

Η βιομηχανία της Ερμούπολης

Το 1867 ο Α. Μανσόλας, τμηματάρχης, τότε, της δημόσιας οικονομίας στο υπουργείο εσωτερικών, καταγράφει 22 ατμοκίνητα εργοστάσια σ' όλη την Ελλάδα. Απ' αυτά 2 βρίσκονταν στην Αθήνα, 6 στον Πειραιά, 3 στην Πάτρα, 1 στη Στυλίδα και 8 στη Σύρο. Όπως παρατηρούμε, η μεγαλύτερη συγκέντρωση εργοστασίων εκείνη την εποχή, εντοπίζεται στη Σύρο, γεγονός που φανερώνει το ρόλο της περιοχής ως σημαντικού βιομηχανικού και κατ' επέκταση οικονομικού κέντρου της νεότερης Ελλάδας. Η πρώτη βιομηχανία που άκμασε στο νησί ήταν η κατεργασία των δερμάτων. Αργότερα, δημιουργήθηκαν νέα βυρσοδεψεία. Άλλος βιομηχανικός κλάδος που αναπτύχθηκε είναι αυτός της σιδηρουργικής, με σημαντικότερο εργοστάσιο εκείνο της Ελληνική Ατμοπλοΐας, που ιδρύθηκε το 1861 (...)

Ε.Γ Χαλκιαδάκης, περιοδικό Ιστορικά, τεύχος 19, σελ.20-22

Παράθεμα Γ΄

Η εικόνα μεταβάλλεται άρδην κατά τις δεκαετίες 1910 και 1920. Πράγματι, η εγκατεστημένη ιπποδύναμη αυξάνεται από τους 5.500 ίππους το 1893 σε 60.000 το 1920 και 230.000 το 1929. Ο αριθμός των εργοστασίων αυξάνεται από τα 208 εργοστάσια του 1893 ή τα 335 του 1909 σε 2.905 μονάδες το 1920. Τόσο ο αριθμός των εργοστασίων, επομένως, όσο και η ολική ιπποδύναμη δείχνουν ότι η «απογείωση» της ελληνικής

βιομηχανίας έγινε όχι πριν, αλλά μετά το 1909 και ιδίως μετά το 1920. Η μεταβολή αυτή δεν είναι μόνο ποσοτική, είναι και ποιοτική. Γιατί μετά το 1920 έχουν δημιουργηθεί και πολλά εργοστάσια με αυξημένη εργατική δύναμη. Πράγματι ο αριθμός των 2.905 μονάδων του 1920 περιλαμβάνει μόνο τα εργοστάσια με περισσότερους από 6 εργάτες, ενώ αυτή η διάκριση δεν ισχύει για τα προηγούμενα χρόνια. Επιπλέον στο σύνολο του 1920 υπάρχουν και 492 μονάδες με περισσότερους από 26 εργάτες, οι οποίες μάλιστα παρουσιάζουν ένα υψηλό μέσον όρο εργατικής δύναμης: 76 άτομα [...].

Από την άλλη πλευρά οι ποιοτικές αυτές μεταβολές δεν πρέπει να οδηγήσουν και σε αντίθετες εκτιμήσεις, εξίσου ακραίες. Γιατί μπορεί να δείχνουν διαφοροποίηση από το παρελθόν, δείχνουν, όμως, και επίσης και τις ιδιομορφίες αυτής της νεότευκτης ελληνικής βιομηχανίας. Πρόκειται για μια βιομηχανία που, παρά την νεότητα και την αιφνίδια ακμή της, δεν μπορεί και πάλι να συγκριθεί με τους δυτικούς ανταγωνιστές της. Γιατί στη συντριπτική τους πλειοψηφία τα νέα εργοστάσια έχουν πολύ μικρό μέγεθος και λειτουργούν με χαμηλής ποιότητας τεχνολογία.

Γ. Δερτιλή, *Κοινωνικός Μετασχηματισμός και Στρατιωτική Επέμβαση 1880-1909*, σσ. 89-91

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε :

α. στην ανάγκη που υπαγόρευσε τη δημιουργία κεντρικής τράπεζας και τραπεζικού συστήματος αντάξιου των χωρών της δυτικής Ευρώπης στο νέο ελληνικό κράτος,

καθώς και

β. στην ίδρυση και τη δράση της Εθνικής Τράπεζας στα πρώτα στάδια της λειτουργίας της.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η εξάρτηση των καλλιεργητών από τους σταφιδεμπόρους και τους τοκογλύφους, παγιώθηκε μετά την ανεξαρτησία και αποτέλεσε στη συνέχεια κύριο χαρακτηριστικό της σταφιδοπαραγωγής για όλο τον 19ο αιώνα. [...] Οι έμποροι των πόλεων, με κάποιες διαμεσολαβήσεις τοπικών μικρεμπόρων ή παραγγελιοδόχων στις επαρχίες, διοχέτευαν χρήμα ή και εμπορεύματα για τις ποικίλες ανάγκες των χωρικών. Ως εγγύηση προαγόραζαν το εμπορεύσιμο τμήμα της καλλιέργειας του επόμενου χρόνου, εισέπρατταν δηλαδή σε είδος το μικρό κεφάλαιο που δάνειζαν, συν τους τόκους [...] Ο τόκος κυμαινόταν από 18% έως 24%, πολλές φορές δε ήταν ακόμη υψηλότερος, ενώ ο παραγωγός ήταν υποχρεωμένος να παραδώσει όλο τον σταφιδόκαρπο στο δανειστή του. Έτσι η παραγωγή του ήταν πάντα προαγορασμένη και ο έμπορος μπορούσε να κερδοσκοπεί επί της τιμής αγοράς του προϊόντος.

Βασίλειος Πατρώνης, Ελληνική Οικονομική Ιστορία, Οικονομία, Κοινωνία και Κράτος στην Ελλάδα (18^{ος} – 20^{ος} αιώνας)

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Μετά την ίδρυση της Βασιλείας του Όθωνος έχων ο Εϋνάρδος εν Ελλάδι πεπειραμένον συνεργάτην, τον φίλον αυτού Γεώργιον Σταύρον, έπεμψε αυτώ προς κυκλοφορίαν κεφάλαιον δραχμών 500.000, όπως δοκιμάση αν ο τόπος ήτο ώριμος προς τραπεζικάς εργασίας και προπαρασκευασθή συνάμα βαθμιαίως το προς τοιαύτας εργασίας έδαφος. Ευθύς δε ως έκριναν επίκαιρον, προέβησαν εις διαβήματα παρά τη Κυβερνήσει πεισθείση όπως συνδράμη και υλικώς το έργον συμμετέχουσα διά χιλίων μετοχών. Διά νόμου η κυβέρνησις παρεχώρη τή τραπεζή το δικαίωμα προς έκδοσιν τραπεζικών γραμματίων».

Ιωάννης Βαλαωρίτης, Ιστορία της Εθνικής Τραπεζής της Ελλάδος(1842-1902), εν Αθήναις, 1902, αναστατική έκδοση Μ.Ι.Ε.Τ., 1988, σ. 6.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Σημαντικό πλεονέκτημα της Εθνικής ήταν το αποκλειστικό προνόμιο να εκδίδει χαρτονόμισμα. Ηταν λοιπόν και εκδοτική Τράπεζα, επιφορτισμένη με την κυκλοφορία και σταθερότητα της αξίας του νομίσματος και σύμβουλος των κυβερνήσεων για τη νομισματική ισορροπία. Τούτο, εκτός από τα καθαρώς οικονομικά οφέλη, της έδωσε αυξημένο κύρος στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό.

Η ιστορική πορεία της Εθνικής Τράπεζας, του Αλέκου Λιδωρίκη στο www.kathimerini.gr

Ευχόμαστε επιτυχία!!!